

Egy kenyéren vagyunk, amelynek kovásza az összetartás parancsa

12–13. oldal

**Pontosítási és módosítási
lehetőségek az egységes
kérelemben**

06. oldal

**Az állattenyésztésben
nincs leállás**

08. oldal

**Áprilisban üzembe
állították a jégkár-
mérséklő rendszert**

10. oldal

Házhoz visszük az agrárium híreit!

A NAKlap egyedi tartalommal bír, átlagosan 340 000 példánnyal, névre, címre szóló terjesztéssel, a legnagyobb országos lefedettségű, évente tíz alkalommal publikált időszakos kiadvány, amely az agrárium legfontosabb híreivel, kérdéseivel foglalkozik. A lapból az ágazatban dolgozó östermelők, kis-, közép- és nagyvállalkozók is hasznos információkhoz juthatnak.

NAKLAP

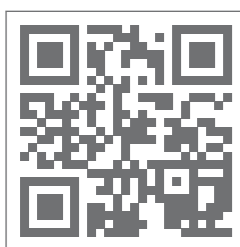
A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

ORSZÁGOS TERJESZTÉS

átlagosan 340 000
postaládában
hónapról hónapra

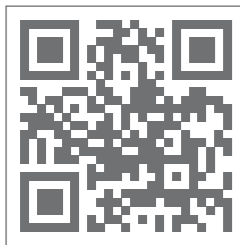
Az újság PDF formátumban az agrárkamara honlapján is elérhető:

www.nak.hu/sajto/naklap

Cikkeink és egyéb érdekességek között tallózhatnak oldalunkon:

www.agrariumonline.hu

Hirdessen a NAKlapban, agrárkamara tagoknak 20% extra engedményt biztosítunk!

HIRDETÉSI INFORMÁCIÓ:

Tremmer Tamás

lapmenedzser

+36-20/5347-137

naklap@maraton.hu

NAKLAP | 2020. MÁJUS

03

Tartalomjegyzék

MOZAIK

- 04 Módosult az östermelők jogviszonyára vonatkozó határidő
A higiéniai feltételek biztosítását segíti a takarítási kézikönyv
Kövessék az online híreket is!
- 05 Szerződésmintával segíti a NAK a tagjait
Felkarolják a magyar találmányokat

TÁMOGATÁS

- 06 Pontosítási és módosítási lehetőségek az egységes kérelemben
Online képzéssel készítette fel a kamara az Egységes Kérelem beadására a falugazdászokat és a névjegyzéki szaktanácsadókat

ÁLLATTENYÉSZTÉS

- 08 Az állattenyésztésben nincs leállás
- 09 Sertéspiaci helyzetértékelés a koronavírus-járvány tükrében

NÖVÉNYTERMESZTÉS

- 10 Áprilisban üzembe állították a jégkémerséklő rendszert
Vízhiány és járvány idején nem kell fizetni a vízkészletjárulékot
- 14 Helyspecifikusan végrehajtható feladatok
a tavaszi szántóföldi kultúrákban
- 16 Rendkívüli helyzet a növénytermesztésben
- 23 Hagyma fajtakisérlettel is segít a kamara

INTERJÚ

- 12 Egy kenyéren vagyunk, amelynek kovásza az összetartás parancsa

TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLTATÁS

- 18 Mennyire sikerül zöldebbnek lenni a járvány alatt?
- 19 A közbeszerzési törvény alkalmazása
Bővülnek a termelők értékesítési lehetőségei

SZOLGÁLTATÁS

- 20 Újabb kampánnyal segíti a hazai élelmiszer-előállítókat a kamara
Megújult a kamara növényvédelmi portálja

LOGISZTIKA

- 21 Szárítás, minőségbiztosítás, raktározás 2. rész

FAGAZDÁLKODÁS

- 22 Miért nyáron érdemes tűzifát vásárolni?

NAKLAP, A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

VIII. évfolyam, 05. szám

Alapító: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Györfy Balázs elnök

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.

Zöld szám: +36 80 900 365 E-mail: ugyfelszolgalat@nak.hu

Portál: www.nak.hu Kiadó: Maraton Lapcsoport – Multivízió Kiadói Kft.

Felelős kiadó: Heffler György és Vida-Varga Andrea ügyvezető igazgatók

Tartalomfejlesztési igazgató: Forgács Bernadett Főszerkesztő: Dénes Zoltán

Lapmenedzser: Tremmer Tamás +36 20 534 7137

Fotók: NAK, Shutterstock

Szerkesztőség és hirdetésfelvétel: 8200 Veszprém, Házgyári út 12.

E-mail: naklap@maraton.hu ISSN 2064-308X

A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért

a kiadó felelősséget nem vállal.

Elengedhetetlen a kertészek támogatása

Emberről próbáló az idei év a kertészeti ágazat számára. A koronavírus-járvány és a nyomában járó piaci zavarok, szállítási és egyéb anomáliák mellett az időjárás sem volt kegyes a növénytermelők számára. A szinte hőmentes tél után több, egymást követő hullámban jöttek a fagyok, hirtelen felmelegedésekkel a köztes időben, jelentős pusztítást okozva. Különösen azon növények szenvedtek meg, amelyek hajtásai már sérülékeny növekedési szakaszban voltak. A kajszi-termes jelentős részét elvitte a fagy, jelentős kár érte az őszibarack- és cseresznyefákat is, és sérült az alma- és körteállomány is. Valamivel kedvezőbb a helyzet a meggy és a szilva esetében, ami pedig a zöldségeket illeti, számos esetben a gazdálkodók újrapalántázással mentik a menthetőket.

A magyar kormány gazdasági mentőcsomagja az agráriumon belül főként a dísznövény- és szőlőágazatot érintette, aminek következtében a két ágazat levegőhöz jutott. A kertészeti vállalkozásoknak, a sok családnak megélhetést nyújtó dísznövényágazatot különösen gyorsan, sokként érte a járvány kitérője, így számukra szó szerint életbevágó volt a kormányzati segítség. Hasonlóan fontos lenne azonban a kertészet többi területén: a zöldség-, gyümölcs-, gyógynövénytermesztés vonatkozásában is a termelőknek, feldolgozóknak juttatott mentőöv. Az időjárás fent említett rossz tréfái, kiegészülve a növények fejlődését és termékenyülését nehezítő aszályllyal, valamint a HoReCa-szektor és a kőzetkőzetítés leállása dupla csapásként nehezedik a szektorra. És akkor még nem beszélünk a piacbezárásokról, az importárak által gerjesztett egyenlőtlen árharcokról, a tervezhetetlen bevételekről. A kertészet a mezőgazdaság legintenzívebb, kis területen, magas költséggel nagy értéket előállító, legtöbb kézimunkaerőt igénylő ágazata. A magyar agrárium meghatározó területe, közel 400 milliárd forintos elsődleges termékkibocsátással, ami 1000 milliárd forint körüli áruértéket jelent. Az ágazati bevétel 2/3-át a zöldség- és gyümölcságazat adja, ahol a termelés családi gazdaságokban, kis- és közepes vállalkozásokban folyik, több százezer családnak biztosítva teljes vagy részfoglalkoztatást. Ennek az ágazatnak kiemelt figyelemre van szüksége. Fontos a termés és a piac védelme, a munkaerő nemkülönben. Fán vagy szántóföldön maradó terményeket nem engedhetünk meg magunknak, fontos a munkaerő-megtartás, a szezonmunkások mobilizálhatósága, hiszen a betakarítást halasztani nem lehet. A más mezőgazdasági területekre vonatkozó lehetőségeket a kertészetek nem mindig tudják igénybe venni, az ágazat sokszínűsége, specialitásai miatt eltérő szabályozásra és támogatási struktúrára szorul. Szorgalmazzuk, hogy testreszabott támogatási formákkal, alacsony kamatú vagy kamatmentes hitelkonstrukciókkal segítse a szaktárca a hazai kertészetek veszteségeinek minimalizálását, túlélését és mihamarabbi lendületbe hozását. Annál is inkább, mivel a jelenlegi helyzet rávilágított arra – ha még voltak is bárkinek kétségei e tekintetben –, hogy a jövő a magasabb szintű önellátásban van. A magyar kertészeti kapacitás közel sincs kihasználva, itt az alkalom ezen javítani.

Mártonffy Béla,
a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
országos kertészeti és beszállítóipari osztályának elnöke

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Módosult az őstermelők jogviszonyára vonatkozó határidő

A NAK a gazdálkodók érdekképviselőjében eljárva jelezte a jogszabályalkotónak, hogy a fennálló egészségügyi veszélyhelyzet miatt a gazdaságvédelmi akcióterv keretében az őstermelők jogviszonyára vonatkozó rendelkezéseket is módosítsák.

Az intézkedések eredményeként a 122/2020. (IV.16.) Kormányrendelet 3. § paragrafusa szerint a hatályos igazolvánnyal rendelkező mezőgazdasági őstermelő esetében az értékesítési betétlap akkor is az adóév első napjától hatályos, ha a betétlapot az őstermelő – a mezőgazdasági őstermelői igazolványról szóló 436/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés a) pontjától eltérően – az adóévben a veszélyhelyzet megszűnését követő 30 napon belül kérelmezi.

Ez azt jelenti, hogy az őstermelői igazolvány 2020. január elsejére történő visszamenőleges érvényesítésének határideje idén nem március 20-a. Tehát aki március 20-át követően már kiváltotta vagy a veszély-

helyzet megszűnését követő 30 napon belül kérelmezi a 2020. évi értékesítési betétlapját, annak őstermelői jogviszonya szintén 2020. január elsejére visszamenőleges.

A határidőnap módosítása miatt a kiadott értékesítési betétlapon szereplő hatályosság kezdő dátuma nem megfelelően szerepelhet, emiatt nem kell újat kérni, lecserélni a betétlapot. A módosult határidők miatt az őstermelői nyilvántartásban visszamenőlegesen rendezésre kerülnek az érintett gazdálkodók adatai, amelyről a nyilvántartás vezetője, a Nébih automatikusan adatot szolgáltat a NAV és a MÁK részére egyaránt.

Jelenleg több mint 269 ezer őstermelő gazdálkodik hazánkban. Viszont mintegy 90 ezer gazdálkodó még nem rendezte státuszát, azaz érvényesítette vagy vonatta be őstermelői igazolványát. Ennek oka lehet egyrészt a jelenleg fennálló veszélyhelyzet, de vannak olyan gazdálkodók is, akiknek a folyamatos őstermelői jogviszony fenntartása nem elsődleges és csak az értékesítési tevékenységük előtt fogják érvényesíteni igazolványukat.

Őstermelőként továbbra is érvényes őstermelői igazolvánnyal lehet értékesíteni. A járványügyi helyzetben, a megelőzés érdekében ezalatt kizárólag előzetes időpontfoglalással van lehetőség személyes ügyintézésre. A kamara központi ügyfélszolgálatánál az ingyenesen hívható 06-80/900-365 számon vagy az ugyfelszolgalat@nak.hu címen érdeklődhet a falugazdászok elérhetőségéről.

• SNELCER BETTI / NAK

Kövessék az online híreket is!

A koronavírus-járvány hazai megjelenése alapjaiban változtatta meg a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara külső és tagjai felé irányuló kommunikációját.

A kamara, felismerve azt, hogy a vírusjárvány az agrár- és élelmiszeripar valamennyi szegmensére hatással van, kommunikációjának fókuszába az ezzel kapcsolatos híreket helyezte. A gazdálkodók körében elismert, számos releváns szakmai tartalmat közlő online Tájékoztatói szolgáltatás keretében egy új aloldal készült el (<http://www.nak.hu/tajekoztatasi-szolgaltatas/koronavirus>), a legfontosabb, a kamara szakértői által készített hatáselemző összeállítások itt olvashatók el. Egy másik hírgyűjtő aloldalon (<http://www.nak.hu/component/tags/tag/koronavirus>) pedig nemcsak ezek, hanem a [nak.hu](http://www.nak.hu) egyéb, a témához valamilyen módon kapcsolódó

hírei, információi is megtalálhatók. Továbbá az egységkérelem-beadási időszakra tekintettel egy helyre (<http://www.nak.hu/component/tags/tag/ek2020>) gyűjtöttük össze az egyes támogatási jogcímekeket érintő aktualitásokat, illetve beadáshoz segítséget nyújtó szöveges és videós tájékoztatókat.

Mindemellett a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Facebook-oldalán is elérhetők ezen kiemelt hírek – és más aktuális agrárkamari tájékoztatók is –, ami egy gyorsabb, lendületesebb információáramlást tesz lehetővé.

Kérjük a gazdálkodókat, hogy a NAKlap mellett a nak.hu-t és a kamara Facebook-oldalát is böngésszék naponta többször, hogy első kézből értesülhessenek a legfontosabb és leghitelesebb agrár-vonatkozású hírekről.

• NAK

A higiéniai feltételek biztosítását segíti a takarítási kézikönyv

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) „A takarítás kritériumai” címmel készített kézikönyvet élelmiszeripari vállalkozások számára.

Az élelmiszerek előállításánál nagy hangsúlyt kell fektetni a higiéniai feltételek biztosítására mind az előállító üzemen, a munkában közreműködő személyek, berendezések, technológia, valamint körülmények tekintetében. A takarítás az egyik elsődleges eszköz a megfelelő körülmények biztosításának. A NAK Élelmiszeripari Kézikönyvek kiadványainak mostani kötete ezt a témát, a takarítást járja körül, segítve ezzel is a vállalkozásokat – egyebek közt – a fertőzések megelőzésében. A kötet ismerteti egyrészt a takarítás célját, módszereit, illetve hasznos ötleteket és tanácsokat ad a helyes gyakorlatok elsajátításához és alkalmazásához. A kiadvány komplexen foglalkozik a témával, kezdve a tisztítás, fertőtlenítés jelentőségétől, fogalmától a különféle őrlepmintákig. Szót ejt továbbá a takarítási utasítás és terv készítéséről, az alkalmazott takarítószerrel szembeni követelményekről, a kezelési szabályokról.

A kiadvány elérhető a NAK portálján.

• HORVÁTH VIVIEN/NAK

Szerződésmintával segíti a NAK a tagjait

Kimondottan a saját termesztésű, meghatározott zöldség-gyümölcs terményének adásvételére alkalmazható szerződésmintát dolgozott ki a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

A szerződésmintával a kamara igyekszik elősegíteni a termelői biztonságot, hozzájárulva a hosszú távú, kiszámítható értékesítés megteremtéséhez, ezzel támogatva a termelőket és a feldolgozókat egyaránt. Tavaly nyáron, tagi megkeresésekre válaszul a NAK dinnye munkacsoportja kezdett tárgyalni egy olyan mintaszerződés kidolgozásának lehetőségéről, amely alapvetően hozzájárul a hazai tisztességes kereskedelmi gyakorlatok számának növeléséhez. Mivel a zöldség-gyümölcs forgalmazásra vonatkozóan javarészt egységes rendeletek, illetve minőségi standardok állnak rendelkezésre, a NAK a kapcsolódó alosztályi és országos osztályülések keretében is megvizsgálta és kibővítette a szerződésminta alkalmazási körét. A vég-

leges, frissáru adásvételi szerződésminta és mellékletei a kamara portálján érhetőek el és tölthetők le. A mintára vonatkozó észrevételeket a horvath.vivien@nak.hu címen várjuk.

A szerződés röviden az Eladó (használatában álló földterületen megtermelt, saját termesztésű zöldség-gyümölcs értékesítője) és a Vevő (Felvásárló és/vagy Forgalmazó és/vagy Feldolgozó) közötti viszonyt tisztázza a vonatkozó előírások szerint. Minőségi áruátvételleként az ENSZ/EGB szabvány előírásait veszi alapul, azaz a szerződés tárgyában megjelölt – Magyarországon megtermelt és értékesítésre bocsátott – zöldségeknek és gyümölcsöknek meg kell felelniük a minőségi kategóriára vonatkozó jogszabályi követelményeknek.

Lehetőség van rá, hogy a szerződést adott időszakra, akár határozatlan időre megkössük, és az eseti megrendeléseket külön – egyszerűbben – dokumentáljuk. Ehhez javasoljuk, hogy áruértékesítési vagy vásárlási igény esetén előzetesen történjen meg egy írásos megrendelés: erre akár egy SMS, e-mail is alkalmas, a hangsúly azon van, hogy írásban történjen meg. Az áru átadásakor már csak az átadás-átvételi jegyzőkönyvet kell mindig újra kitölteni (1. sz.

melléklet), ahol rögzítésre kerül minden szükséges adat (pl. ár, áruminőség, mennyiség stb.). A szabályok szerint áruátvételig az eladó felel a minőségért, viszont áruátvételt követően a vevőt terheli minden felelősség. Az átadott árut átvételkor készpénzben vagy átvételt követően átutalással lehet rendezni, azonban haladhatja meg az átvételt követő 30 napot.

• HORVÁTH VIVIEN/NAK

Felkarolják a magyar találmányokat

Az agrárgazdaságban a kutatás-fejlesztés intenzitásának növekedése kulcsfontosságú szerepet tölt be minden ország növekedése szempontjából. Az alkalmazott kutatás, valamint az innovációs megoldások a hazai mezőgazdaság jövője szempontjából kiemelten fontosak, ezért az Innovációs és Technológiai Minisztérium a magyar ötletek, innovációk, találmányok felkarolására, fejlesztésére és hasznosítására létrehozott egy, a tudás- és technológiatranszferre szakosodott állami tulajdonú vállalatot, a VALOR Hungariae Zrt.-t.

A VALOR nem egyszerűen inkubálja a találmányokat és utána értékesíti a startupot,

hanem a megjelenő ötletet segíti kifejleszteni, hazai gyártásban elindítani, sikeres hazai termékként piacra juttatni. Vagyis, hogy az innováció ne csak egy ötlet legyen, hanem egy folyamat, amelynek végeredménye nemcsak egy találmány vagy újítás, hanem gazdasági értelemben vett piaci siker.

Ezért a Valor Hungariae Zrt. olyan innovációs szervezetekkel, (pl. NAIK) és magyarországi egyetemmel is dolgozik együtt és kapcsol össze, amelyek elkötelezettek a magyar mezőgazdaság digitalizációjának folyamatos fejlesztésében, a mezőgazdaságban megjelenő kutatások, innovációs

technológiák hazai gyakorlati alkalmazásában. Érdekel tehát azok minél eredményesebb piacra vitelében, eszköztárának bővítésében, új partnerek bevonásában, a piacépes termékek hazai és nemzetközi értékesítésében, valamint a tudás- és technológiatranszfer új lehetőségeinek feltárásában.

Így olyan projekteket támogathat a megvalósításban, amelyek széles körű, a teljes hazai agráriumot érintő problémák, kihívások leküzdését szolgálják. A VALOR ezzel nemcsak a hazai alkalmazott kutatás és kísérleti fejlesztés erősödését segíti, hanem a magyar gazdaság egészségének versenyképességét is. Az elmúlt idő-

szakban különösen sok, a agráriumot érintő témajelent meg például a talajjavító anyagokkal vagy az élelmiszeriparral kapcsolatban, de sok, a precíziós mezőgazdaságot elősegítő projekt is kidolgozás alatt van. Cél, hogy ezek az innovációk hamarosan a magyar mezőgazdasági termékek minőségét érdemben növeljék.

A tervek szerint az elkövetkező időszakban számos olyan innovációt, találmányt, kutatási területet szeretnénk bemutatni, amely a Valor Hungariae Zrt. segítségével hamarosan a mindennapi termesztésben, gyártásban is hasznosítható fejlesztésként jelenthet meg.

• L. RÓBERT ATTILA

Pontosítási és módosítási lehetőségek az egységes kérelemben

Április 6-án kezdődött az idei egységeskérelem-beadási időszak. A kamarai falugazdászok április végéig több tízezer kérelem beadásában segítettek a gazdálkodókat.

Minden olyan egységes kérelmet, amelyet 2020. május 15-ig benyújtottak, szankciómentesen lehet 2020. június 2-ig adatváltozás keretében módosítani. Egyetlen kivétel ez alól a közvetlen állatalapú kérelmek: ezen benyújtott támogatási kérelmek 2020. május 15-e után csak szankció mellett módosíthatóak. Mi történik abban az esetben, ha fenti határidőn túl szeretne egy gazdálkodó módosítani, illetve pontosítani a benyújtott kérelmet? Illetve meddig teheti ezt meg?

Fontos különbséget tenni, hogy mi számít pontosításnak és mi pedig módosításnak. A pontosítás olyan jellegű adatváltozás, amely az egységes kérelemben megadott adatokra vonatkozó valóságnak megfelelő kiigazítására irányuló, de többlépcsős támogatási igénytel nem jár bejelentés. Az ilyen jellegű adatváltozás mindaddig megtehető, amíg az ügyfelet a Magyar Államkincstár szabálytalanságról nem értesíti vagy helyszíni ellenőrzésről nem értesítette ki, vagy kiértékelte helyszíni ellenőrzéséről,

de az ellenőrzés szabálytalanságot nem tárt fel. Pontosítást jelent például a tábla területének csökkentése, a korábban igényelt jogcím(ek) visszavonása, az öntözés bejelölése vagy egy erdőrezervátum-sorszám megváltoztatása akkor, ha az egységes kérelem benyújtásakor ezt nem tették meg. Zöldítés esetében pontosítás az ökológiai másodvetés tervezett terület nagyságának csökkentése.

Ezzel ellentétben a módosítás a támogatási igény növelésére irányuló adatváltozás-bejelentés, amely 2020. június 3. és június 9. között az adott kérelemhez vagy táblához tartozó jogcímeik esetén szankció mellett módosítható! Viszont június 9. után már nem lehet módosítást benyújtani! Módosítást jelent például a május 15-ig benyújtott kérelemben, ha nem volt bejelölve a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás és azt jelölni szeretnék, akkor az megtehető, 2020. június 9-ig, munkanaponkénti 1%-os szankció figyelembevételével! Az is módosítást jelent, ha – egységeskérelem-szinten – új, tábla felvétele

kerül ide (nem értve ez alatt a táblabontást), és ezzel együtt SAPS-támogatási igény jelölése is megtörténik az új táblára. Továbbá zöldségnövény, ipari zöldségnövény, ipari olajnövény, szemes és szálas fehérjetakarmány támogatás kapcsán módosításnak minősül a szaporítóanyag típusa, mennyisége és mértékegysége mezők változtatása, ha a táblaterület is megnőtt.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy azon jogcímeik esetén, ahol a támogatási összeg nagysága hasznosítási kódoként eltérő nagyságú, a hasznosítási kód váltása vagy a terület csökkentése is módosításnak minősülhet! Minden esetben célszerű átgondolni a jogcímeik igénylésével vállalt feltételeket is!

A fenti pár példát a teljesség igénye nélkül említettük, ezért minden jogcím esetén külön kell kezelni a módosítás és pontosítás bejelentését. Segítségre lehet ebben a MÁK által minden évben megjelentetett, adatváltozáshoz kapcsolódó kézikönyv.

A koronavírus-járvány hazai kitörése miatt elrendelt kormányzati intézkedések nyomán a kamara a kérelembeadási időszakra is felkészülve számos biztonsági szabályt vezetett be, illetve a falugazdász-irodákat a szigorúbb ügyfélfogadási előírásokhoz igazodva alakította át, egyúttal biztosít

totta az alkalmankénti személyes ügyfélfogadáshoz a megfelelő higiéniai feltételeket és fizikai védőeszközöket. A korábbi években a támogatási kérelmek évi mintegy 70 százalékát a kamara falugazdászai adták be, akik 2014 óta több mint 1000 milliárd forint forrás megszerzésében segítettek a gazdálkodókat. Az első hetek tapasztalatai azt mutatták, hogy mind a falugazdászok, mind a gazdálkodók gyorsan alkalmazkodtak a szokatlan helyzethez, és a – NAK által kezdeményezett jogszabály-változtatásnak köszönhetően – döntően telefonos ügyintézésrel lebonyolított beadások zökkenőmentesen zajlottak. Az április végi lapzártáig a kamarai falugazdászok 68 ezer db kérelem benyújtásában működtek közre.

• RIBÓCZI EDINA,
RAFFAI FERENC/NAK

Online képzéssel készítette fel a kamara az Egységes Kérelem beadására a falugazdászokat és a névjegyzéki szaktanácsadókat

A járványügyi helyzetre való tekintettel az Egységes Kérelem (EK) beadásához szükséges ismeretek megszerzése a minden évben lebonyolított országos roadshow-k és megyei képzések helyett idén online képzés formájában valósult meg.

A kamara négy éve használja az e-learning rendszert a szaktanácsadók és falugazdászok képzé-

sére, valamint vizsgáztatására. A rendszer Moodle keretrendszerben működik és a jelenlegi korlátozások mellett is jó alternatívának bizonyult az EK-képzésben.

A teljes képzési anyag összesen 9 db tananyagegységből áll, továbbá minden részhez tudásellenőrző teszt kapcsolódott. Ezenkívül a résztvevők számára egy videomegosztó felületen keresztül gya-

korlati oktatófilmek kerültek közzétételre, amelyek a felületet bemutattva a kérelembenyújtás valamennyi jogcíméhez szolgáltattak információt.

Az önálló felkészülésre március 30–április 1. között volt lehetőség, amelyet követően került sor a záróvizsgára. A vizsga teljesítése a falugazdászok számára kötelező volt, a szaktanácsadók számá-

ra pedig opcionálisan választható. Az online képzést teljesítette és sikeres záróvizsgát tett 970 fő, amelyből 613 fő falugazdász és 357 fő szaktanácsadó.

A szaktanácsadók számára a képzés teljesítése beszámításra kerül az éves kötelező továbbképzésbe. A sikeres vizsgát teljesítő tanácsadók listája megtalálható a NAK honlapján.

• NAK

MAGYAROK KENYERE 15 MILLIÓ BÚZASZEM

GAZDAÖSSZEFOGÁS A GYERMEKEKÉRT, A KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYARSÁGÉRT.

CSATLAKOZZON ÖN IS!

www.magyarokkenyere.hu

Az állattenyésztésben nincs leállás

Az elmúlt két hónap történéseit átgondolva úgy tűnik, mintha sokkal több idő telt volna el, hiszen március eleje óta rengetek dolog történt és hatalmasat változott életünk. Az állattenyésztő szakma sajátossága, hogy amikor az emberek döntő része karanténban van, valakinek akkor is etetni, itatni, fejni, ápolni, gondozni kell a jószágot. Az ilyenfajta munka gondoskodó, felelősségteljesen és hosszú távon gondolkodó embert követel, aki nem ijed meg a saját árnyékától és nem esik kétségbe akkor sem, ha bajba kerül.

A mostanihoz hasonló rendkívüli helyzetben fokozottan igaz, hogy együtt erősebbek vagyunk, együtt le tudjuk ezt az alattomos kórt győzni és túllépünk a következményein. Ebben a küzdelemben igyekezzünk a lehetőségeinkhez képest a legtöbb segítséget megadni a tenyésztőknek és állattartóknak. Ennek egyik módja az információk hatékony összegyűjtése és a gyors tájékoztatás.

Heti rendszerességgel ágazati összefoglalókat készítünk az április elején megalakult megyei agrárkoordinációs munkacsoportok és a mezőgazdasági igazgatóság szakértői által összeállított jelentésekből. Ezekből és a termékpálya szereplőitől szerzett információkból igyekezzünk megoldási javaslatokat megfogalmazni a döntéshozók számára.

Általánosságban elmondható, hogy nincs olyan ágazat, amelyre

ne lenne hatással a koronavírus-járvány. A termelési ágak érintettségében ugyanakkor már jelentős eltérések vannak.

Sajnos általános jelenség a munkaerőhiány és a jövedelmezőség romlása. A járványvédelmi intézkedések miatt többen házi karanténba kényszerültek. A munkavégzés során be kell tartani a 1,5–2 méteres távolságot, ezért egyszerre egy helyen kevesebben dolgozhatnak. A higiéniai előírások miatt át kellett szervezni a műszakokat, teveli karanténtervet kellett kidolgozni. Több inputanyag (pl. egyes takarmány-összetevők, alkatrészek, csomagolóanyagok) és a járvány elleni védekezés (fertőtlenítőszer, maszk, kesztyű, továbbá a megváltozott munkarend) megdrágította a termelést.

A boltokban az állati eredetű élelmiszerek ára indokolatlanul megemelkedett, ugyanakkor a nem

szerződéses keretek között értékesített vágóállatok és tej esetén 10–30 százalékos felvásárlásiárcsökkenést tapasztalunk. A stabil szerződéses kapcsolatokkal dolgozó termelők egyértelműen előnyben vannak most a szabadpiacon értékesítőhöz képest, ami rávilágít a szervezeten működő termékpályák előnyére. Többen javasolták a hatósági élelmiszerárak bevezetését, de ezt sem a hazai, sem az uniós jogszabályok nem teszik lehetővé. Amit viszont lehet és kell is tenni, az a boltokban az élelmiszerek eredetével kapcsolatos (pl. húsnál az országzászlók alkalmazása) ellenőrzések fokozása és a hazai termékek előnyben részesítése.

A kijárási korlátozások lehetővé teszik a mezőgazdasági, így az állattenyésztéssel kapcsolatos munkák végzését, ideértve a megvásárolt nyersállatok hazaszállítását, a fedez-

tetések elvégzését, valamint a takarmányt forgalmazó üzletben, a mezőgazdasági üzletben történő vásárlást.

Az élőállat- és termékexport folyamatos. Szállítási nehézség szerencsére egyre kevesebb van, a „zöld folyosó” működik, az utakon a személygépkocsi-forgalom visszaesése miatt a kamionok könnyebben tudnak közlekedni. Gondot inkább a sofőrhiány okozhat (a járványveszély miatt nem mer vagy hatósági karantén miatt nem tud dolgozni).

Az értékesítési nehézségek hetekig, esetleg hónapokig történő elhúzódása a termelők több mint harmadánál likviditási gondokat okozni, nem beszélve a megtermelt romlandó vagy nem tárolható termékek (tej, élőállat, hús, tojás) felhasználásáról.

A piaci gondok áthidalására hűtő/fagyasztva tároló kapacitásokra volna szükség, de az országban, úgy tűnik, elfogytak a szabad hűtőraktárak (90–110% a kapacitáskihasználás). Fontos lenne központilag felmérni, mekkora is a potenciális hűtőkapacitás.

A támogatások kifizetésében néhány hétig volt fennakadás, de április második felétől újraindultak a kifizetések. A kincstár folyamatosan fizeti az esedékes támogatásokat és június végéig 122,5 milliárd forint kifizetése várható.

• DR. WAGENHOFFER ZSOMBOR, MÁSZ ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

Sertéspiaci helyzetértékelés a koronavírus-járvány tükrében

A koronavírus-járvány hazai bejelentése idején a hazai sertéspiaci helyzet még viszonylag stabilnak tűnt, de az elmúlt hetek piaci eseményei rámutattak, hogy jelentős kockázatok vannak a hazai rendszer működésében. A következő hetek nehezek lesznek, és bizonyossá vált, hogy a sertéságazatban beavatkozásra lesz szükség a nagyobb problémák elkerülése érdekében. A jelenlegi problémák főként piaci eredetűek és bár első körben a feldolgozószektort érintik, ez továbbgyűrűzhet.

A belföldi fizetőképes fogyasztói igények – több pánikvásárlási roham után – erősen visszaestek, a leadott rendeléseket többször visszazamondják a partnerek. Az export-értékesítés – miután az ázsiai piacot az ASP hazai vadállományban történő jelenléte miatt két éve elvesztettük – tovább szűkült. Az olasz és spanyol piacon – ahová az elmúlt években nagy értékben tudunk eladni sonkát és nyers sonka-alapanyagot, valamint más, magasan feldolgozott húskészítményt – visszarendeződés tapasztalható. A teljes európai térségben a HORECA szektor leállásával szinte megszűnt az igény az ilyen termékekre. Ez a piac jelenleg elveszítettnek tűnik és bizonytalan, mikor szerezhető vissza. Emellett a környező országok piaci is bezáródtak, hiszen a járványhelyzet miatt ott is hasonló vagy esetenként rosszabb helyzet alakult ki, mint Magyarországon.

Mindezek eredményeként a húsipar részben már a hűtőházakra termel, nem kell részleteznünk, hogy ez miért nem folytatható sokáig. Ha az értékesítésben nem lesz elmozdulás, a vágóhidak rákényszerülnek vágási teljesítményük további visszafogására, ami azt eredményezi, hogy az ágazatban felgyűlik a levágásra kész sertés és átvételi problémák alakulnak ki, elmarad a malacbeállítás és további zavarok alakulnak ki.

Bár a termelőknek kedvező, nem könnyíti a helyzet megoldását a

magas európai (a magyar árakat döntően meghatározó) vágósertés átvételi ár (1,8–1,9 EUR/hasított kg), ha kapcsolódóan megnézzük az EUR/HUF árfolyam kérdését. Magyarországon német (ZMP) árkövetés van, viszont olyan országokkal/piacokkal versenyzünk, amelyek tudnak a Távol-Keletre, különösen Kínába exportálni. Az európai árhoz történő igazodás és a forint drasztikus (350 Ft feletti) gyengülése nagymértékben növeli a feldolgozók termelési költségeit, illetve a termelőkkel tör-

kerültek, ami az egész ágazatra nézve is folyamatosan növekvő veszteséget termel. Az értékesítés elakadása és a bevételek kiesése előbb-utóbb likviditási gondokat, majd az állattartók felé történő fizetési nehézséget okozhat.

A belpiacon dömpingáron megjelent külföldi húsok miatt jogosan vetődik fel, milyen további piacvédelmi intézkedéssel tudnánk élni a hazai termelés védelme érdekében? Miközben megoldást keresünk, nem feledkezhetünk el arról,

tendő feszültségekhez vezet, miközben párhuzamosan a kereskedelem felé történő sertés-átadási árak folyamatosan esnek vissza (hiszen a kereslet leszűkült, valamint egyidejűleg külföldi húsok jelentek meg dömpingáron a hazai kiskereskedelmi láncokban). A feldolgozók olyan présbe

hogy az, hogy járványhelyzet van és közvetlen járványügyi intézkedéseket vezettek be, nem változtat az uniós belső piacra vonatkozó szabályokon és az áruk szabad áramlását erre hivatkozva nem lehet gátolni, azt adminisztratív intézkedésekkel korlátozni továbbra sem

lehet. A tagállamok konkrét jogi intézkedést továbbra sem vezethetnek be piacvédelmi célból. A puha intézkedések (nem vámjellegű és nem az áruforgalomra ható intézkedések) pedig ugyanúgy tudnak működni, mint korábban, de ha Magyarország él ilyenekkel, akkor Magyarországgal szemben is alkalmazni fogják más tagállamok.

Az ágazat alapvető érdeke a húsfeldolgozó szektor piacra jutásának biztosítása, a hazai hústermékek piaci pozíciójának javítása, elismerve a termékpálya szereplőinek megnövekedett költségeit.

Bár a jelenlegi helyzetet a legtöbb szakértői elemzés átmenetinek tartja, annak rendeződésére leghamarabb a nyáron kerülhet sor, ezért a nehézségek a következő 1–2 hónapban kiemelt partnerséget követelnek meg az ágazati szereplők részéről és ezt a folyamatot kormányzati segítséggel is szükséges támogatni.

Más ágazatok is hasonló gondokkal küzdenek, ezért egyes problémákra közösen kell megoldást találni, illetőleg mérlegelni javasolt más ágazatok által már megkapott kedvezmények húsiparra történő kiterjesztését is (közterhek, járulékok csökkentése, költségmóráriumok, gyorsan indítható támogatások).

Most a helyzet megoldásában, a nagyobb probléma megelőzésében érdekelt az ágazat, ennek érdekében minden fél számára elfogadható megoldásokat (nem kompromisszumokat!) kell keresnünk. Ez a helyzet nem indokolhatja szerződéses kapcsolatok egyoldalú felmondását, de a kölcsönös érdekek mentén történő, közös megegyezésen alapuló szerződésmódosítási igények megfontolás tárgyát képezhetik. Nagy hangsúly helyeződik tehát a termelők és a feldolgozók együttműködésének hajlandóságára, mivel ez egy olyan ágazat, amit nem lehet megbonyolítani leállítani.

• DÚL UDÓ/NAK

Áprilisban üzembe állították a jégkarmérséklő rendszert

Üzembe helyezte 2020. április 15-én az országos jégkarmérséklő rendszert a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, amelyet az Agrárminisztériummal közösen működtet.

Az országos lefedettséget nyújtó, összesen 986 darab – 218 automata és 768 manuális – talajgenerátorból álló jégkarmérséklő rendszer talajgenerátorai ezüst-jodid tartalmú hatóanyagot égetnek el, ami feláramlással a felhőkbe jut, ott csökkentve a kialakuló jégzemcsék méretét. A jégcsök előfordulásának valószínűsége nem zárható ki teljesen, azt viszont garantálni lehet, hogy a lehulló jégzemcsék mérete kisebb lesz annál, mint amelyek a rendszer használata nélkül hullanának le. A jégkarmérséklő rendszer április 15-én megkezdett riasztási időszaka 2020. szeptember 30-ig tart. A NAK bízik abban, hogy az ideai esztendőre végrehajtott fejlesztéseknek köszönhetően a magyar gazdálkodók és a teljes lakosság várhatóan még kevesebb jégcsököt fog érzékelni.

A kamara által kiépített rendszer 2018-ban kezdte meg a működését, az ideai az üzemelésének har-

madik éve. A rendszer működtetésének finanszírozásához a Kárenyhítési Alapból évi legfeljebb 1,5 milliárd forintot biztosít az Agrárminisztérium, amely emellett adatszolgáltatással támogatja az elemzéseket, valamint koordinálja az együttműködést az érintett társaságokkal. A jégkarmérséklő rendszer tavalyi, 169 napos védekezési szezonjában országos szinten 101 napon kaptak riasztást (azaz átlagosan heti négy napon) a generátorkezelők. A jégkár aránya az összes bejelentett mezőgazdasági káron belül 2018-ban és 2019-ben 13% alatt maradt, míg a 2015–2017-es átlag 32% felett volt.

A jégkarmérséklő rendszerben kiemelt szerepe van a NAK-kal együttműködő Országos Meteorológiai Szolgálatnak (OMSZ) is. Az ideai évben az OMSZ részletesebb adatokat küld a kamara számára, amelyből utólagos elemzéseket készít a NAK központi, üzemelte-

tést végző csapata. Az ideai védekezési szezonban a NAK az időjárás helyzettől függően – különböző, újdonságnak számító szempontok szerint – utólagos elemzéseket készít és publikál a <http://www.nak.hu/szolgáltatások/jeger> aloldalon.

Az április 13-án Magyarországot térségébe érkezett hidegfront jelentős fagyokat okozott sokfelé. A fronthoz kötődően 0,5 és 10 mm közötti csapadék hullott eső, zápor formájában, a hegyvidéki területe-

ken több hózápor is kialakult. Ez a csapadékmennyiség azonban csak kismértékben enyhítette a már több hete fennálló szárazságot, aszályos időszakot. A front elvonulását követően csapadék-utánpótlás továbbra sem érkezett. Az ország nagy részén 0 és 2 mm közötti mennyiség hullott, csak a Dunántúl délnyugati területein esett 5–10 mm csapadék, ami továbbra sem enyhítette az aszályt.

• NAK

Vízhiány és járvány idején nem kell fizetni a vízkészletjárulékot

A mezőgazdasági ágazat mentesül a vízkészletjárulék-fizetési (VKJ) kötelezettség alól mind a járványügyi veszélyhelyzet idejére, mind pedig a kihirdetett tartósan vízhiányos időszakokra.

A március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet idejére a mezőgazdasági vízszolgáltatást igénybe vevő vízhasználók mentesülnek a VKJ-kötelezettség alól. Ez egyaránt vonatkozik a növénytermesztésre, az állattenyésztésre, a vadgazdálkodásra és a kapcsolódó szolgáltatásokra, az erdőgazdálkodásra, valamint a halászat, halgazdálkodás területén tevékenykedőkre. A mentesség a nyilatkozattételi és adatszolgáltatási kötelezettséget nem érinti, a mentességet a vízhasználók az éves és negyedéves

bevallás során érvényesíthetik, külön nyilatkozattal, amely elérhető a katasztrófavédelem honlapján (<https://vkj.gov.hu>), amelyet az éves/negyedéves bevalláshoz csatoltan kell majd benyújtani.

Korábban sikerült elérni azt, hogy bizonyos esetekben egyébként se kelljen VKJ-t fizetni, úgymint az öntözési célú vízhasználat esetében vízjogi engedélyként az évi 400 000 m³-t vagy vízhasználónként az általa öntözött terület után hektáronként az évi 4000 m³-t, a halgazdálkodási

és rizstermelési célú vízhasználat esetében vízjogi engedélyként felszín alatti vizet használók esetében az évi 400 000 m³-t, felszíni vizet használók esetében hektáronként az évi 25 000 m³-t meg nem haladó vízmennyiség után, továbbá a kihirdetett tartósan vízhiányos időszakban.

Április 20-án a hidrometeorológiai viszonyokra tekintettel a tartósan vízhiányos időszak kihirdetésre került. Ebben az időszakban a rendkívüli öntözési célú vízhasználatot is igénybe lehet venni, ami azt jelenti, hogy a vízhasználó bejelentése alapján, vízjogi engedély nélkül, 1 alkalommal, 1 hónapon keresztül, rendkívüli öntözési célú vízhasználat lehetséges. Az erről szóló útmutató elérhető a NAK portálján, a „Kézikönyvek, Tájékoztatók” menüpont alatt.

Fontos, hogy bár nem kell VKJ-t fizetni, de az adatszolgáltatási kötelezettségnek mindkét esetben eleget kell tenni!

• TASNÁDI GABRIELLA/NAK

NAK Piactér

Ahol a kereslet és kínálat egymásra talál

Regisztráljon a nak.hu/piacter oldalon!

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Ne bízza az időjárásra munkája gyümölcsét!

NAK
BIZTOSÍTÁSOK

Dorogi Anita
falugazdász

Zsinkó Zsolt
körzetvezető

Polenszki András
falugazdász

Keresse falugazdászát vagy töltsse ki a nak.hu/biztositas oldalon adatbekérőnket és mi megtaláljuk az Ön számára legkedvezőbb növénybiztosítási konstrukciót!

A nemzeti összetartozás kiemelkedő jelképévé nőtte ki magát a Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program

Egy kenyéren vagyunk, amelynek kovásza az összetartás parancsa

A Magyarok Kenyere Program nyomán, a gazdáknak köszönhetően mostanra az egész Kárpát-medencében elmondhatjuk: egy kenyéren vagyunk, amelynek kovásza az összetartás parancsa. A program a szolidaritást, a nemzeti összetartást fejezi ki, alaptétele, hogy minden magyar felelős minden magyarért – mondta a NAK lapnak adott közös interjújában Jakab István, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek elnöke, a parlament alelnöke és Győrffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke.

– Mit fejez ki a kamara, illetve a Magosz azzal, hogy beálltak támogatóként és szervezőként a program mögé?

Gy. B.: Jelen helyzetben elsősorban a szolidaritást, a nemzeti összetartozást. Azt az alaptételt, hogy minden magyar felelős minden magyarért. A Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem programnak már a neve is a nemzeti egységre utal. Mint Klebelsberg Kuno fogalmazott, háromféle hazaszeretet van: szónokló, kesergő és alkotó, azaz cselekvő. Ezzel a program-

Jakab István: A jelenlegihez hasonló válsághelyzetek egyértelműen rámutatnak arra, hogy csak az összetartó, minél több területen önrendelkezést megvalósító országok sikeresek az agráriumban

mal a kamara és az adományozó gazdák a hazaszeretetet a cselekvés által gyakorolják, nem beszélve az adakozók hosszú soráról, hiszen mégiscsak ők a legnagyobb érdem.

J. I.: Trianon százéves évfordulóján, a Nemzeti Összetartozás Évében a gazdaösszefogás erősebb, mint valaha. Kiállításunk éppen az olyan jótékonykezdeményezések sikerében mutatkozik meg leg-

inkább, mint a Magyarok Kenyere Program. A gazdáknak köszönhetően mostanra az egész Kárpát-medencében elmondhatjuk: egy kenyéren vagyunk, amelynek kovásza az összetartás parancsa. Fontos üzenet, hogy a program a legkiszolgáltatottabbakat, elsősorban a gyermekeket támogatja azzal, ami mindannyiunk számára létszükséglet: a napi betevő falattal.

– Hogyan tervezik idén levezényelni a nem kis szervezést igénylő búza-begyűjtést, illetve az adakozást?

Gy. B.: A begyűjtés nyáron kezdődik, aratás után – bízunk abban, hogy az élet addigra nagyjából visz-

szatér a megszokott mederbe. De ha nem is, az agráriumban a folyamatok töretlenül zajlanak, hiszen a mezőgazdaság nem állhat le. Az adománygabona begyűjtése „békeidőben” sem kis feladat, nagyon sok ember munkája van benne, de mivel nem tegnap kezdtük, az évek alatt felhalmozódott egy megbízható rutin, amire építeni lehet, még neheztelt pályán is. Ha lesz felajánlás, a begyűjtés és célba juttatás sem fog elakadni.

J. I.: Hozzátenném, hogy a gazdától érkező visszajelzések alapján az adakozókedv töretlen, de a búza-gyűjtés mellett alternatív adományozási lehetőségek is rendelkezésre állnak, a kialakult helyzet pedig még inkább felértékelte a pénzadományozás jelentőségét. Fontos segítség lehet a nehéz helyzetben lévő határon túli honfitársainknak a vetőmag-adományozás, amellyel nem csupán a következő évi kenyeret biztosíthatjuk családjaik asztalára, de hosszabb távon a gazdasági fejlődés lehetőségét adjuk meg számukra. Van tehát tervünk és feladatunk bőven, de változatlan elhivatottsággal állunk a kihívások elébe.

– Mennyire érzik sikeresnek a programot?

J. I.: A Magyarok Kenyere egy valódi Kárpát-medencei sikertörténet, hiszen mostanra a Kárpát-medence teljes magyar gazdaságműködését bevontuk az adományozásba. Hangsúlyozni kell, hogy mindennek a NAK és a Magosz szerepvállalása adott új lendületet, és éppen ez az, amiért a nehéz körülmények között sem mondhatunk le a program megvalósításáról és továbbfejlesztéséről. A civil szervezetek és a gyermekek továbbra is számítanak ránk, mi pedig tudjuk, hogy számíthatunk a gazdákra és a jó szándékú magyar emberek segítségére.

Gy. B.: A számok magukért beszélnek. 2011-ben 10 tonna adománnyal indult a program, azóta évről évre nőtt a felajánlott búza mennyisége és az adakozók száma. Tavaly már ötezernél több magyar gazda ajánlott fel gabonát, az első év közel nyolcvanszorosát, amivel

mintegy nyolcvanezer – határon inneni és túli – magyar gyermek ételmezéséhez járul hozzá. Mi ez, ha nem siker?

– Az összefogás, a szövetezés egyéb esetekben is központi eleme a kamarának és a Magosznak. Látnak e téren javulást a magyar agráriumban?

Gy. B.: Valóban, régi vesszőparipánk az összefogás szükségessége. Ez szükségszerű, az eredményesség és a versenyképesség záloga. Szerencsére elindult egy szemléletváltás a gazdaságvilágban, egyre többen kezdik felismerni, hogy annak ellenére, hogy látszólag egymás vetélytársai, több közös van bennük, mint ami rivalitást tesz ki közöttük. Ugyanazokkal a problémákkal kell megküzdeniük, hasonló adottságokkal, hasonló körülmények között. És ha valamire megtanított bennünket a mostani világválság, az az, hogy az össze-

fogásban hatalmas erők rejlenek, együtt többre vagyunk képesek, mint külön-külön. Jelentős sikerek csak az összeadódó egyéni felelősségvállalásból születnek, ha odafigyelünk másokra is, megosztjuk saját tapasztalatainkat, akkor ezek a jó cselekedetek összeadódnak és végül mindenki profitál belőle. Az önzés nem jó befektetés – az agráriumban sem.

J. I.: A jelenlegihez hasonló válsághelyzetek egyértelműen rámutatnak arra, hogy csak az összetartó, minél több területen önrendelkezést megvalósító országok sikeresek az agráriumban. Ráadásul a Magosz és a NAK meggyőződése régóta, hogy mindezt nemzeti szinten kell értelmezni és megvalósítani. A karitatív tevékenység mellett erről tanúskodnak a Magyarok Kenyere Program tágabb értelemben vett céljai is: a Kárpát-medencei tudásmegosztás, a segítségnyújtás, az egységes és erős érdekkép-

Győrffy Balázs: Ezzel a programmal a kamara és az adományozó gazdák a hazaszeretetet a cselekvés által gyakorolják, nem beszélve az adakozók hosszú soráról, hiszen mégiscsak ők a legnagyobb érdem

vislet, a közös fejlődés. Az irány jó, de még sok a teendő. Ne feledjük: a tudásért még a legszigorúbb határon sem kell vámot fizetni!

• DÉNES ZOLTÁN

Helyspecifikusan végrehajtható feladatok a tavaszi szántóföldi kultúrákban

A helyspecifikus – precíziós – szántóföldi növénytermesztés a táblán belüli heterogenitást figyelembe vevő, a hagyományos termesztési technológiákat földrajzi helyhez kötötten alkalmazó eljárás, amely során a szükséges műveletek – így a talajművelés, a talajelőkészítés, a vetés, a tápanyag-utánpótlás, a növényvédelem, a betakarítás – a táblán belüli különbözőségeket figyelembevételével, a termőhelyi adottságoknak megfelelően kerülnek végrehajtásra.

Az elővetemény betakarításának időpontja és a főnövény vetési ideje alapján azok kombinációjából négyféle rendszert tudunk megkülönböztetni: korán lekerülő őszi vetés, később lekerülő őszi vetés, korán lekerülő tavaszi vetés, később lekerülő tavaszi vetés. Tekintsük át, hogy tavasszal milyen precíziós beavatkozásokat hajthatunk végre az egyes kultúrákon.

Az őszi kalászosok vonatkozásában ez tavasszal a tápanyag-utánpótlás végrehajtásában nyilvánul meg. A nitrogén-utánpótlás jelentősen befolyásolja a termés minőségét és kihat a hozamra is. Mindezek együttesen pedig meghatározzák a felvásárlási árat is. Precíziós gazdálkodást alkalmazva, figyelve a növények tápanyagigényére, lehetőség van differenciált, a valós igényekhez igazodó fejtrágyázásra, amelyhez a távérzékelésből származó adatok adnak segítséget. Egyes helyeken kísérleti jelleggel már folynak kutatások a differenciált tőszámmal történő termesztésre, de

ez még hazánkban jelenleg nem elterjedt.

Az őszi káposztarepce esetében a tavaszi időszakban a tápanyag-utánpótlás és növényvédelem végrehajtása zajlik. Mivel a káposztarepce magas tápanyagigényű növény, ezért fokozottan szükséges kellő körültekintéssel – szenzoros mérésekre támaszkodva –, az állomány igényeinek megfelelően végrehajtani a tápanyag-utánpótlást. Nem szabad megfelelkezni a mezo- és mikroelemek (bór és kén) utánpótlásáról sem, amelyekre a repce különösen érzékeny. A repce helyspecifikus növényvédelme – különös tekintettel a méhkímélő technológiákra – kiemelt jelentőséggel bír.

Másik jelentős olajos magvú növényünk a napraforgó, aminek általánosságban áprilisban kell földbe kerülnie. A napraforgó tőszámszabályozott vetése a rendelkezésünkre álló adatok alapján kisebb költséggel és magasabb hozammal kecsegtet, ezért egyre gyakrabban alkalmazott eljárás.

A differenciált tőszámkijuttatást természetesen szakaszvezérléses veteményezési technológiával érdemes végrehajtani. A jól előkészített magágyban a növény helyspecifikus tápanyagellátása alapvető fontossággal bír. Napjainkban már arra is van lehetőség a kukoricával egyetemben, hogy a vetéssel egy időben történjen meg a magágy-előkészítés, a startermútrágya-kijuttatás, a sávpermetezés és a talajfertőtlenítés, s mindez úgy, hogy mindeközben a pontos mélységtartás – ami a homogén, robbanásszerű kelés alapfeltétele – és az egyenletes tőtávolságtartás is megvalósuljon. A szakaszvezérlés, az átfedés- és kihagyásmentes végrehajtás a precíziós napraforgóművelésnél alapfeltétel.

A kukoricavetemények szintén áprilisban kerülnek a földbe. A kukorica precíziós vetési folyamata meg egyezik a napraforgóéval. A tápanyag-utánpótlás differenciált, helyspecifikus kijuttatása itt is alap-

feltétel. Nem szabad elfeledkezni a kukorica esetében a nitrogénen túl az állomány igényeinek megfelelő foszfor- és káliumkijuttatásról. A veteményezés során itt is célszerű a tőszámot a tábla egyes részeinek tulajdonságai alapján változtatni. A kukorica vonatkozásában a legjelentősebb növényvédelmi kezelés a herbicidek kijuttatása.

A szójabab hazai elterjedése még fel-futóban van, vetésterülete a helyspecifikus gazdálkodás alkalmazásával növekedni látszik. A májusban elvetésre kerülő növény talajelőkészítése zajlik áprilisban. Mivel a szójabab pillangós növény, így a tápanyag-utánpótlás során minimális nitrogénre lesz szükség, hiszen a növény képes a levegő nitrogéntartalmát megkötni. A makroelemek, így a foszfor és a kálium kijuttatását azonban célszerű helyspecifikusan végrehajtani. A szója vonatkozásában jelenleg már folynak kísérletek változó tőszámmal történő veteményezésre, azonban ez a technológia még nem tekinthető általánosnak.

Összefoglalva a sorvezető, az automata kormányzás, az átfedésmentes szakaszvezérléses vetés, a differenciált vetőmag- és tápanyagkijuttatás, a precíziós növényvédelem alkalmazása és a keletkező adatok rendszerezett gyűjtése minden bizonnyal hatékony segítségére lehet a gazdálkodóknak a tavaszi munkálatok és a későbbi műveletek során.

• NAK DIGITÁLIS MUNKACSOPORT

KORMÁNY

INFORMÁCIÓ

TÁJÉKOZÓDJON HITELES FORRÁSBÓL:

koronavirus.gov.hu

VIGYÁZZUNK EGYMÁSRA!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

Rendkívüli helyzet a növénytermesztésben

Az őszi vetéseket a csapadék hiánya és a száraz talajon kialakított magágy jellemezte. Az őszi végén érkező csapadék és a hosszan tartó meleg idő megtette hatását, így a vetések jó állapotban mentek a télbe. A tél enyhe volt, a csapadék többségében eső formájában érkezett, kevés hóval és fagygal. Kipusztulás minimális mértékben történt.

A visszajelzések alapján az őszi búzák és az őszi árpa jó állapotúak, azonban egyre nagyobb szükség van a megfelelő mennyiségű csapadékra, ami nagyban befolyásolhatja az állományok további sorsát. Az ország bizonyos részein a március végén és áprilisban is jelentkező fagy okozott problémát. Egyes megyékben a kis mennyiségű téli csapadék nem pótolta a talajból hiányzó vízkészletet. A folytatódó száraz periódus miatt tovább csökkent a talaj víztartalma, így a szárazság és a vele együtt járó relatív tápanyaghiány, valamint a szokatlan hőmérséklet-ingadozások különféle élettani tüneteket okoztak az állományokban. Kiváltképp a szerkezet nélküli, homokosabb talajokon és a fagyzugos táblákon jelentkeztek problémák. A növényen kialakuló élettani elváltozások főként a levelek csúcsi részein láthatók, amelyek idővel beszáradnak, emiatt csökken az asszimilációs felület, amely termésdepressziót okoz. Ezeknek az állományoknak fontos, hogy biztosítsuk a gyors regenerációját, amelyhez segítséget nyújtanak a komplex, mikroelem-tartalmú lombtrágyák, de alapvetően a kellő mennyiségű csapadék biztosítaná a zavartalan fejlődést. A változékony időjárás miatt a gazdáknak fokozottan figyelni kell a vetésfehérítő megjelenését.

Az őszi káposztarepce vetése és kelése körüli időszakban aránylag kedvező volt az időjárás: megfelelő mennyiségű csapadék hullott a talaj-előkészítéshez, a keléshez, a növény kezdeti fejlődéséhez. Ennek köszönhetően az állományok egyenesen fejlődtek az őszi folyamán és kellően megerősödvé, megfelelő fejlettségi állapotban mentek a télbe. A repceállományok

esetében a vetés ideje meghatározó volt, a korai vetések szebbek és hiánytalanabbak a késői vetésekkel szemben. Az enyhe tél következtében a repceállományok jelentős része megerősödött, több alkalommal volt szükség regulátoros beavatkozásra a növényfejlődés visszafogása érdekében. A rovarkártvevők elleni védekezés folyamatos, jelenleg a repcefénybogár jelenti a legnagyobb fenyegetést a növényekre. Valószínű, hogy a március végi, április eleji fagyok jelentős problémát nem okoztak, de ez a következő időszakban kiderül. Az állományok már sárgabimbós állapotban vannak, legnagyobb részük jó és közepes minőséget mutat, azonban a csapadékra e kultúrának is nagy szüksége lenne a zavartalan fejlődéshez.

A káposztarepce esetében a napraforgó és kukorica vetése folyamatosan zajlik. A talajhőmérsékletre érdemes odafigyelni, hogy optimális körülményt biztosítsunk a csírázáshoz. Sajnos az ország számos részén a megfelelő magágy-előkészítést akadályozta a szárazság. Az április közepi dekádja jó csapadék segítheti a növények gyors kezdeti fejlődését és javíthatja a preemergens gyomirtás hatékonyságát.

Inputanyag szempontból a rendkívüli járványügyi helyzet (COVID-19) miatt a szállításban tapasztalhatóak kisebb fennakadások. A növényvédőszer-készletek esetében, egy-egy hatóanyagra vonatkoztatva találkozhatunk hiánnyal, amelyre jelen körülmények között a gazdálkodók találhatnak más tech-

nológiába illeszthető megoldást. A növényvédőszer-kivonások azonban problémát okoznak már most is és a közeljövőben ez csak fokozódni fog, mivel a termelők nem tudnak majd megfelelő szerrotációt alkalmazni. Ez hozzájárulhat rezisztens károsító populációk kialakulásához és a jelentősebb környezetterheléshez, mivel kevésbé hatékony készítményekkel több menetben kell kialakítaniuk a növények számára a védettséget. A fenntartható, integrált növényvédelmi megoldások, valamint a szakszerű és okszerű növényvédelem sokkal hatékonyabb megoldást jelent a negatív környezeti hatások csökkentésére, mint a növényvédőszer-hatóanyagok indokolatlan, tudományos alapokat nélkülöző betiltása. További probléma, hogy a COVID-19 járványügyi helyzethez köthetően 5–10%-kal drágult a műtrágyák ára, míg a növényvédőszer-piacon ez a drágulás 20–30 százalékos.

• BALÁZS VIKTOR,
NAK MEZŐGAZDASÁGI
IGAZGATÓSÁG/
PETŐHÁZI TAMÁS,
GOSZ ELNÖK

Kövessétek Fruttit és Veggit a Facebookon és az Instagramon is!

Keressétek az Európai Friss Kalandok oldalait a közösségi média felületeken, és legyetek nap mint nap részesei Vegapolis világának!

facebook.com/europaifrisskalandok

instagram.com/europaifrisskalandok

Ennek a promóciós kampánynak a tartalma csakis a szerző álláspontját tükrözi, és kizárólag ő tartozik érte felelőséggel. Az Európai Bizottság és a Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökség (CHAFEA) semmilyen felelőséget nem vállal a kampányban szereplő információk esetleges felhasználását illetően.

Mennyire sikerül zöldebbnek lenni a járvány alatt?

A Bizottság eredeti tervei szerint március végén került volna sor a „Termőföldtől az Asztalig” („Farm to Fork” – F2F) elnevezésű stratégiájának bemutatására, amely a tavaly decemberben megjelent Európai Zöld Megállapodás mezőgazdasági és élelmiszeripari lábát képezi. A dokumentum célja egy olyan fenntartható mezőgazdasági és élelmiszeripari szakpolitika kialakítása, amely lefedi a teljes élelmiszer értékláncot. A fenntarthatóság biztosításához kiemelten épít a Közös Agrárpolitika (KAP) 2021–2027 közötti forrásaira, emellett a Bizottság azt is felügyelni fogja, hogy a tagországi KAP stratégiai tervek kellőképpen magas ambíciószintet határozzanak majd meg a zöld célkitűzéseket illetően.

A koronavírus-járvány európai terjedésével a Bizottságnak prioritálni kellett a rá háruló feladatokat. Március közepén bejelentették, hogy a tervekkel ellentétben egy hónappal később, április 29-ére tűzik ki a Termőföldtől az Asztalig, valamint a Biodiverzitás Stratégia megjelenését. A közleményt többen örömmel fogadták, és támogatták az elképzelést, a halasztást ellenzők viszont nem szeretnék, hogy a járványügyi helyzetre hivatkozva kevésbé tudjanak érvényesülni a környezetvédelmi szempontok, többek között a KAP-ban.

Az Európai Néppárt hivatalos közleményében kérte az F2F Stratégia április vége helyett legkorábban az idei nyarat követő kihirdetését. Véleményük szerint a stratégia új szabályok betartását róná azokra a termelőknek, akik jelenleg a koronavírus hatásával megküzdve biztosítják Európa biztonságos élelmiszer-ellátását, így a további szigorítások alkalmazására nem ez a megfelelő időpont.

A Copa-Cogeca hivatalos levelében kereste meg az EP COMAGRI elnökét, valamint az EU egészség-

ügyért felelős biztosát, amelyben szintén a stratégia halasztását javasolták a mezőgazdaságban és élelmiszeriparban felmerülő, koronavírus okozta problémák miatt. Emellett a stratégia átfogó és messzire mutató céljaira tekintettel egy széles körű hatástanulmány elkészítését szorgalmazták, amelynek figyelembe kellene vennie a globális járványhelyzet hatásait is.

Az Európai Parlament (EP) Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési

Bizottsága videokonferencia keretében folytatott eszmecsere az agrárbiztossal a COVID-19 járvány mezőgazdasági vonatkozásairól. A képviselők az egyeztetés során ambiciózusabb KAP-költségvetést sürgettek, emellett többen kérték az F2F Stratégia későbbi bemutatását.

Az EP Környezetvédelmi Bizottságának elnöke Frans Timmermansnak címzett levelében kezdeményezett találkozót többek között az F2F, valamint a Biodiverzitás

Stratégia megvitatása céljából, amelyet nem javasol elhalasztani. Emellett 40, a környezeti szempontokat előnyben részesítő civil szervezet együttesen kereste meg levelben a Bizottságot, és szorgalmazta az említett stratégiák időben történő kihirdetését.

Tekintettel a jelenlegi helyzetre, valószínűsíthető a stratégia őszi bemutatása, amely mind a járvány lecsengése, mind a költségvetési tárgyalások lezárása után válik majd inkább aktuálissá. Mindenesetre a mezőgazdaság jelenlegi helyzetben betöltött stratégiai jelentősége is indokolja a gazdálkodók megfelelő támogatásának szükségességét, amelyet az uniós költségvetés újratervezésekor is figyelembe kell venni. Az F2F és Biodiverzitás Stratégia elhalasztása persze nem jelenti azt, hogy a környezeti szempontokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyják, de a jelen helyzetben az európai mezőgazdaság első számú feladata mégiscsak az, hogy egészséges és elég élelmiszert állítson elő az európai állampolgárok számára.

• HORVÁTH DÓRA/NAK

A közbeszerzési törvény alkalmazása

Számos alkalommal előfordul, hogy az ajánlatkérők változtatni szeretnének a meghirdetett közbeszerzési dokumentumon, amelynek a lehetőségeit az alábbiakban részletezzük.

A legtöbbször a beadási határidő hosszabbítása is elengedhetetlen a módosításhoz, hogy minden ajánlattevő kellő mértékben megismerhesse azt. Ez alól kivételt jelent a nem jelentős módosítás. Előfordulhat egyszerű pontosítás vagy nyilvánvaló hiba, amelynek a helyesbítése nem befolyásolja a piaci szereplők egyenlő indulási esélyét. A verseny szempontjából is vizsgálunk szükséges a változást. Új közbeszerzést kell kiírni, ha a hozzáadott információk befolyásolták volna a szereplők döntését abban, hogy az eljárás során tudnak-e ajánlatot tenni. Ügyeljünk arra, hogy nem sérülhet az egyenlő bánásmód és a transzparencia elve.

A dokumentumok lényegességét vizsgálva a beszerzés minden

körülményét figyelembe kell venni, beleértve az egyedi esetek mérlegelését is. Elemezzük a piac aktuálisait. Ehhez a beszerzés tárgya szerinti szakértővel is ajánlott felvenni a kapcsolatot, ugyanis kellő mértékben alá kell támasztani a tervezett korrekció piaci hatását.

Az eljárásban való részvételi döntést például az alábbi esetek jelentősen befolyásolják:

- a beszerzés mennyiségének a nagymértékű csökkenése,
- az értékelési szempontrendszer átalakítása,
- a teljesítés időpontjának – az eredetihez képest – jelentős elhalasztása,
- a finanszírozási feltételek jóval előnyösebb kiírása,

– a beszerzés tárgyának a jelentős változása.

A műszaki leírásban nem lehet indokolatlanul szűkítő feltétel. Többesori módosítás alkalmával ne csak az adott változtatás hatását vizsgáljuk, hanem a felhívást együttesen elemezzük az eredeti dokumen-

tummal összehasonlítva. Fontos kiemelni a gazdasági szereplők megfelelő időben történő tájékoztatását. A meghívásos közbeszerzési eljárásoknál az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése érdekében nem módosítható a részvételi felhívásban szereplő dokumentum.

• NÉMETH BÁLINT/NAK

Bővülnek a termelők értékesítési lehetőségei

A kialakult koronavírus-helyzet miatt beszűkült értékesítési lehetőségek minden termelő számára jól ismertek. Az élelmiszer-előállítók új értékesítési csatornákat építenek ki, illetve alternatív megoldásokat keresnek. Ebben a saját kapcsolatrendszerük és kreatitásuk (pl. házhoz szállítási rendszer kialakítása) mellett több szervezet is segítséget nyújt.

A NAK PiacTér (nak.hu/piacter) elnevezésű üzleti platform az élelmiszer-előállító termelők és a kereskedők közötti kapcsolatfelvételt célozza. A felületre elsősorban a kereskedelmi mennyiséget előállítók jelentkezését várják.

Az Agrárminisztérium és a Nébih által létrehozott, helyi termelőt kereső felület elsősorban a termelők és a fogyasztók közötti közvetlen kapcsolatfelvételt

segíti. A NAK PiacTérhez hasonló platform a kisebb mennyiséget előállító termelők számára is nyitva áll.

A több éve működtetett, folyamatosan frissített NAK PiacTér felületen pedig a fogyasztók a piacok nyitvatartásáról tájékozódhatnak. A COVID-19 (koronavírus) okán kiemelt figyelmet kap a rendszeres, naprakész információk nyújtása, ám a kihirdetett

veszélyhelyzet miatt ez folyamatosan változhat.

Jelen helyzetben a digitális megoldások tudják a leghatékonyabban segíteni a kereslet és kínálat találkozását. A termelőknek érdemes minden online piacteret, termékkereső felületet felkeresni, az értékesítési lehetőségek bővítése érdekében.

• SZÁSZ IMOLA/NAK

Újabb kampánnyal segíti a hazai élelmiszer-előállítókat a kamara

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elindította „Én is hazait vásárolok!” elnevezésű kampányát. Fő célja, hogy felhívja a fogyasztók figyelmét a – jelen helyzetben különösen fontos – hazaitermék-vásárlásra, amellyel segíteni tudják a magyar termelőket és élelmiszer-előállítókat.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara küldetésnyilatkozatában is megfogalmazta a magyar agrár- és élelmiszergazdaság érdekeinek kiemelt képviselőjét. Így a NAK rendszeresen, különböző kezdeményezésekkel népszerűsíti a hazai élelmiszer-termékeket és ösztönzi ezek megvásárlását, fogyasztását. A néhány héttel ezelőtt, a koronavírus-járvány hazai megjelenésekor tapasztalt pánikszzerű élelmiszer-felvásárlás kapcsán indított „Ne spájzolj!” nevű kampányt követő új akció elsősorban a városi és vidéki háziasszonyokat szólítja meg.

A most elindított, „Én is hazait vásárolok!” elnevezésű kezdeményezéssel a kamara még inkább szeretné előtérbe helyezni a Magyarországon termelt alapanyagokból, magyarországi feldolgozóknál vagy a kistermelőknél készült termékeket – ezek megvásárlásával valamennyi állampolgár tudja segíteni a járványhelyzetben nehéz helyzetbe került gazdálkodókat, előállítókat. Ezt az „együvé tartozást” szimbolizálja a kampány központi eleme, a nemzetiszíniú szív. Emellett a kampány kiemelt

elkötelezett oldallátogatókat – továbbá valamennyi potenciális vásárlót –, hogy ezt az összetarto-

zást fejezzék is ki egy-egy kommenttel, üzenetmegosztással, illetve saját tapasztalataikkal. A NAK a kampánnyal szeretné elérni, hogy aki még nem kötelezte el magát a magyar termékek mellett, hosszú távon emellett döntsön és vegye meg akár élelmiszer-webáruházban, a közeli boltban vagy piacon.

A közösségi médiában, online hír- és receptoldalakon, nyomtatott újságokban, magazinokban zajló kampányban a kamara bemutatja a másik oldalt, az alapanyag-termelő hazai gazdálkodókat és az élelmiszer-előállítókat is. A kampányban az élelmiszeripar valódi szereplői és a fogyasztók közismert és hiteles képviselői (Mautner Zsófi gasztroblogger és Molnár B. Tamás szakács) is szerepelnek. • NAK

Megújult a kamara növényvédelmi portálja

Az Európai Unió szigorú szabályozása miatt évről évre egyre több olyan növényvédőszer-hatóanyag kerül kivonásra a forgalomból, amely a termelés hatékonysága szempontjából a gazdálkodóknak komoly fejtörést okoz.

A NAK célja a kamarai törvény alapján létrehozott „Növényvédelmi Portál” működtetésével, hogy támogassa a mezőgazdaságban dolgozók napi munkáját annak érdekében, hogy növényvédelmi kezeléseiket szignalizációs információkkal segítve, integráltan tudják elvégezni. A növényvédelmi kezelések okszerű és megfelelő időben történő elvégzése nemcsak a költséghatékonyabb termeléséhez járul hozzá, hanem ahhoz is, hogy megbízha-

ttöbb minőségű élelmiszerek kerüljenek a fogyasztók asztalára. Idén hatodik éve működik eredményesen a portál, tapasztalt növényvédelmi szakemberek közreműködésével. Előrejelzéseink pontszerű megfigyelésekre alapozott megyei információk, amelyek iránymutatást adnak a gazdák számára egy-egy károsítóval szembeni eredményes védekezés érdekében. Az egyre szűkülő hatóanyag-paletta jelentős technológiai visszalépést jelent több

kultúra esetében, ezért prioritásként kezeljük, hogy az új típusú és hatásmechanizmusú készítményekről a termelők naprakész információkat kapjanak a felületen.

A növényvédelmi munkálatokhoz továbbá elengedhetetlen a pontos időjárás-előrejelzés, amely szintén megtalálható településre szabva a portálon. Az időjárás-előrejelzésen belül a gazdák információt kapnak az aktuális szélesebségről és szélirányról, talajhőmérsékletéről és -nedveségről, páratartalomról és csapadékosszagról.

A portálon lehetőség van a területileg illetékes és a gazdaság adottságához, tevékenységéhez leginkább megfelelő névjegyű szaktanácsadó elérhetőségének megkeresésére, valamint a portál látogatói a hírke-

reső böngészőben témába vágó, aktuális cikkeket is találnak. Ezek mellett a galériában található vizuális képanyag a kórokozók és kártevők beazonosítását segíti.

Folyamatosan bővül az előrejelzésekben részt vevő növényorvosok köre és ezúton is kérünk minden szakembert, hogy kapcsolódjon be a közösségi munkába és támogassuk közösen a gazdátársadalom. Jelentkezéseiket a növényvedelem@nak.hu e-mail címre küldhetik.

Biztatunk minden kedves gazdálkodót is, hogy használja a Növényvédelmi Portálunkat, ahol kellő mennyiségű és minőségű információt találhat az aktuális növényvédelmi munkálataihoz. Elérhetősége: novenyvedelem.nak.hu.

• BALÁZS VIKTOR/NAK

Szárítás, minőségbiztosítás, raktározás 2. rész

A szemestermény-szárítás a természetes száradás gyorsított folyamata, amely a termékbiztonság szempontjából alapvető fontosságú technológia. Sokféle műszaki megoldás lehetséges, ezek hatása különböző, ezért sokféle minőségű lehet a gyakorlatban a vízelvonási folyamat is.

Nagyüzemi szárítás eltérő műszaki megoldások használatával.

A természetes száradás – a cikünk első részében felsorolt – fő paraméterei károsan magas értékeket is elérhetnek a műszaki gyakorlatban, de mint láttuk, kontrollált körülmények között a kíméletes tartományban tarthatók. A kukoricára gyakorolt hatások közül is a legfontosabb, hogy ne szenvedjen el 80–100 °C-os vagy még magasabb maghőmérsékletet a kukoricaszem.

Az elmúlt hat évben több mint 15 000 db hőérzékelőt szereltünk fel. 500 millió adatot elemeztünk húsz, különböző műszaki megoldással működő szárítóból. Azt vizsgáltuk, hogyan alakul a maghőmérséklet a

vízelvonási folyamatban. A mérést megvalósító technológia, a vizuális megjelenítést támogató szoftverek „kiugratják a nyulat a bokorból”. Egyértelműen láthatóvá teszik az eltéréseket. Az irreálisan magas maghőmérsékletre fény derül akkor is, ha egy ponton jelentkezik és akkor is, ha nagyobb felületen áll fenn túlhevülés a szárítózónában. Fontos cél kellene legyen, hogy a maghőmérséklet ne haladjon meg az 50 °C-ot a szárítás folyamatában, de semmiképpen ne menjen 80–100 °C fölé!

A növénytermesztő és állattenyésztő szakemberek ennek bizonyára örülnének, hiszen ők tudják, hogy minél hosszabb ideig tesszük ki a terményt magas hőmérsékletnek,

annál nagyobb mértékű lehet az aminosavak, lipidek vagy az értékes antioxidánsok (vitaminok, karotinoidek stb.) károsodása. Továbbá mint eredményt növelő tényező is érdekes számukra. Az egészségesebb takarmány, az egészségesebb kevesebb toxin, kevesebb gyógyszer pedig a fogyasztók előnyére is válik.

A mérések során azonosított eltérések a szárítási folyamatban, amelyek raktározási nehézségekhez vezetnek:

Olyan jellegzetes eltéréseket azonosítottunk, amelyek jelentősen magasabb energiafelhasználás mellett még a termény beltartalmi értékét is rontják.

Az egyik leggyakoribb eltérést a szárító egyenlőtlen hőterhelése okozza. Erre utalhat, ha nem lehet egymást követően két egyforma nedvességtartalom-értéket mérni a szárított terményből.

Igen gyakran előforduló jelenség a szárítózónában jelentkező lokális túlhevülés is, adott esetben a szárító állandóan 100 °C-nál magasabb maghőmérséklet mellett üzemel úgy, hogy erről a tulajdonos nem is tud. A hirtelen növekvő belső gőz-

nyomástól a kukorica megreped, sérülékennyé válik, nagymértékű a lisztesedés, porzás ezeknél a szárítóknál.

Az ürítőrendszer tökéletlenségére utal, ha hidegebb terménytömeg halad közben. Ez akkor fordul elő, ha gyorsabban ürít a középső szakaszon a szárító. Erre utalhat, ha nem lehet egymást követően két egyforma nedvességtartalom-értéket mérni a szárított terményből.

Ha a fenti tényezőkből akár csak egy is fennáll a folyamat során, az már raktározási problémákat okozhat, ezért érdemes ezekkel a jellemzőkkel foglalkozni.

A megfelelően mért adatok alapján elkészíthető az adott szárító komplex diagnosztikája. Fény derül a legapróbb eltérésekre is, következőképpen lehetőség adódik a korrekcióra is.

A hatékony energiafelhasználást és a legjobb terményminőséget biztosító optimalizált vízelvonásra jellemző hőképet az előző számban mutattuk be. Minden esetben ennek a gyakorlati megvalósítására törekszünk.

• SPEISER FERENC/
DR. HOFFMAN RICHÁRD

Miért nyáron érdemes tűzifát vásárolni?

Az országban, különösen a vidéki háztartásokban, sokan fűtenek fával. A tapasztaltabbak tisztában vannak azzal, hogy a téli tüzelőt mikor és hol érdemes megvásárolni. Az alábbiakban azoknak foglaljuk össze a leghasznosabb tanácsokat, akik e praktikákat még nem ismerik.

A címben feltett kérdésre józan paraszti ésszel megadható a válasz, ha megnézzük a fűtőérték és a víztartalom közötti összefüggéseket. Kevesen tudják, de a frissen kivágott, élőnedves fa tömegének közel felét a víz adja, amely az idő múlásával, a folyamatos száradás következtében egyre inkább lecsökken. Átlagos körülmények között nagyjából a kivágást követő 1 év elteltével kapunk fafajtól és szárítási körülményektől függően változó, de átlagosan 15% nedvességtartalmú faanyagot, amely már száraznak tekinthető.

Frissen kivágott, ergo nedves fával történő tüzelés esetén jelentős veszteségekkel számolhatunk. Tudományos számítások alapján elmondható, hogy minden egyes 10%-os többletnedvesség 10%-kal csökkenti a téli tüzelőnk fűtőértékét. Gyorsan kiszámítható tehát, hogy egy 50%-os nedvességtartalmú, frissen kivágott faanyag fűtőértéke (7-8 MJ/kg) pont a fele annak, mint ami már rendesen kiszáradt (fafajtól függően 14-16 MJ/kg).

Az előbbieket miatt különösen fontos, hogy a fűtési szezon kezdetéig legyen néhány hónap ideje száradni a kivágott fának! A száradás sebessége jelentősen növelhető a fa szabad felületének növelésével, ezért érdemes mielőbb felfűrészelni és felhasogatni a tűzifát, hiszen így gyorsabban tud kiszáradni. Akinek van lehetősége fedett helyen tárolni a tűzifáját, annak érdemes akár két évre előre is beszárolni, mert így a maximális fűtőértéket tudja kihozni téli tüzelőjéből.

A fentiekből az is következik, hogy nagyon nem mindegy, hogy

súlyra vagy térfogatra vesszük meg a fát (és a vizet). A hazai erdőgazdálkodók jellemzően térfogatra árulják a fát, ami a faanyag száradása során gyakorlatilag nem változik. A tűzterek és a „mozgóárusok” viszont előszeretettel számolnak súly alapján.

A faanyag megújuló energiaforrásként, fenntartható, úgynevezett tartamos erdőgazdálkodás mellett mondhatni korlátlan mennyiségben áll rendelkezésünkre, hiszen a természetben folyamatosan újratermelődik. Égetésekor pedig csak annyi szén-dioxid keletkezik, amennyit a fa élete során lekötött.

Ha tehát évente nem tüzelünk el több fát, mint amennyi képződik, akkor többlet-szén-dioxid-terhelés a légkört nem éri. Ebben a tekintetben fontos még tudni, hogy ha a faanyagot az erdőben hagyjuk, akkor a korhadása során (amely tulajdonképpen lassú égés) ugyanannyi szén-dioxid kerülne a légkörbe, mint a tudatos energetikai hasznosításával. Környezetvédelmi szempontból kiemelendő még, hogy a faanyag a fosszilis energiaforrásokkal (szén, kőolaj, földgáz) ellentétben kén kibocsátása nélkül ég el.

Magyarországon a hazai tűzifa gyakorlatilag mindenhol elérhető, akár közvetlenül az erdőgazdálkodóktól beszerezhető, nem szükséges több száz vagy több ezer kilométerről szállítani. A tűzifa minél szélesebb körű felhasználása csökkenti a fosszilis nyersanyagoktól való függőségünket, és folyamatos bevételi forrást jelent a hazai erdőgazdálkodók részére.

Az állami és magánerdészetek minden esetben számlával és száll-

ítójeggyel igazolják, hogy legálisan kitermelt fát vásárol a vevő, ami fenntartható erdőgazdálkodásból származik, azaz minden kivágott fa, illetve erdő felújításra kerül.

A magyarországi erdőgazdálkodók a járványhelyzetben mindenütt felkészültek a biztonságos értékesítésre, sok helyen megoldott az online fizetés vagy az átutalás lehetősége is. A NAK legfrissebb felmérése alapján országsszerte jelentős tűzifakészletek állnak rendelkezésre, így most különböző akciók is elérhetőek. Egyes erdőgazdálkodók akár 20 százalékot elérő kedvezményt is biztosítanak, így vásárlás előtt érdemes alaposan tájékozódni. Arra is van gyakorlat, hogy házhozszállítási akciót hirdettek a lakossági tűzifavásárlásokkal kapcsolatban. Az előzőekben ismertetett megtakarítási lehetőségek mellett pedig akár fogyasztási hitel igénybevételével is érdemes a téli tüzelőt időben megvásárolni.

• PESZKEI GERGELY/NAK

Hagyma fajtakísérlettel is segít a kamara

Hagymakísérletet indított a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

A 15 fajtát vizsgáló kísérlet eredményeként ajánlati fajtalista készül, ami szakmai és technológiai információkkal szolgál a hazai hagymatermesztőknek.

A kísérletben részt vevő fajták vetése megtörtént a Nemzeti Élelmiszer-biztonsági Hivatal (Nébih) Tordasi Növényfajta Kísérleti Állomásán. A termelési eredmények mellett tárolási kísérletnek és beltartalmi értékvizsgálatoknak is alávetik a fajtákat. A most elindult kísérlet a termesztők megfelelő fajtaválasztást is segíti, illetve a tech-

nológiaaválasztásban is segítséget ad számukra.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara égisze alatt működik egy hagyma munkacsoport, amely a hazai hagymatermesztők nagy részét tömöríti, hiánypótló szerepet tölt be a termelés hatékonyabbá tételében és a piacszervezésben. A technológia terén is fejlesztések szükségesek, amelyek legfőképp a betakarításra, a tápanyag-utánpótlásra és az öntözésre fókuszálnak.

• NAK

Dr. Patocskai Mérnökiroda
Erdőből a legtöbbet...

**Erdőt telepítene? Fásítana?
Ipari célú ültetvényt hozna létre?
MOST itt a lehetőség!**

TUDTA?

**Az Európai Unióban számtalan az erdészeti ágazatot érintő pályázat érhető el.
PI.: VP5- 8.1.1-16 Erdősítés támogatása**

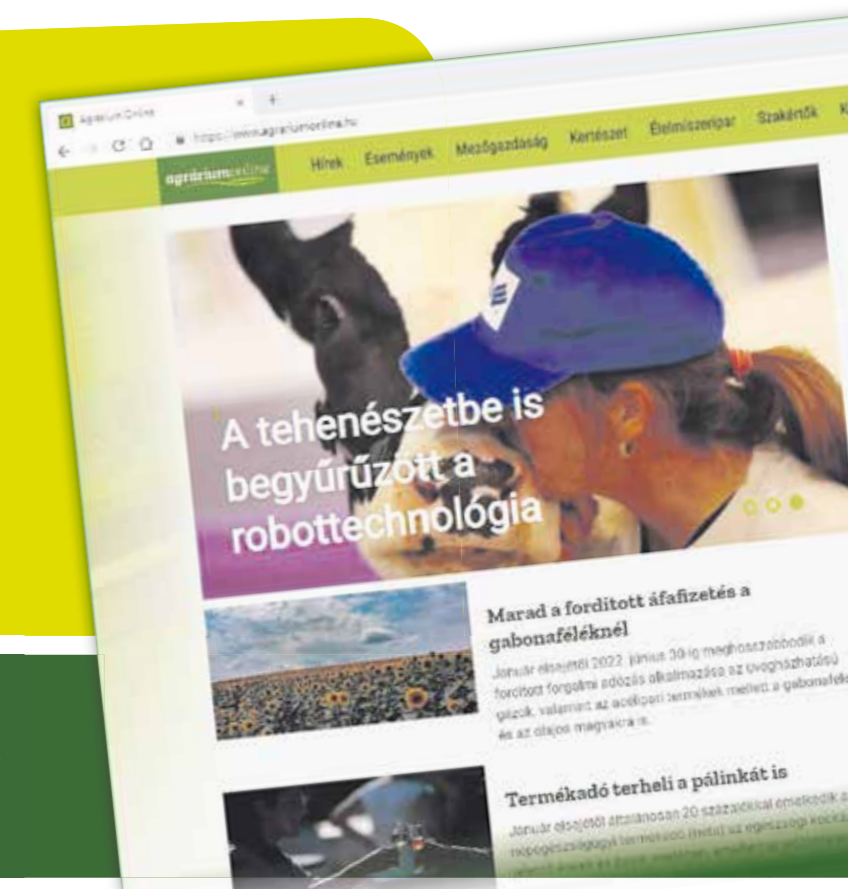
**Tel.: +36 30/4544803
E-mail: erdoinfo@erdo-mernok.hu
www.erdo-mernok.hu**

Forduljon hozzánk bizalommal!

**Az agrárium
legfontosabb
hírei első
kézből
- ONLINE!**

agráriumONLINE

www.agrariumonline.hu

Válassza a biztos utat!

Menjen biztosra, válasszon raktáron lévő,
fix forintos árú közkedvelt modelljeink közül.

www.axial.hu/gepakcio

▲
BIZONYTALAN
SZÁLLÍTÁSI HATÁRIDŐ,
KISZÁMÍTHATATLAN ÁRFOLYAM.

▲
ÚJ GÉPEK,
KÉSZLETRŐL AZONNAL,
FIX FORINTOS ÁRON.

Erőgépek, teleszkópos rakodók, permetezők, munkagépek széles választékban!

Bővebb információért és géplistáért keresse fel a www.axial.hu/gepakcio weboldalunkat vagy gépes területi képviselőinket!